

GAV

Postbus 152
5300 AD ZALTBOMMEL
secretaris@gav.nl
www.gav.nl

NOVAG

Postbus 244
6700 AE Wageningen
post@novag.biz
www.novag.biz

NVVG

Postbus 24095
3502 MB UTRECHT
secretariaat@nvvg.nl
www.nvvg.nl

Per mail verstuurd: mwidhiana@minszw.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Plaats en datum

Utrecht, 1 april 2019

Ons kenmerk

NVVG2019-011u/JS

Onderwerp: Reactie GAV, NOVAG, NVVG op Kamerbrief 'Werkwijze UWV Groningen', d.d. 29-3-2019
Uw kenmerk: 2019-0000046416

Geachte heer Koolmees,

Op 29 maart 2019 informeerde u de Tweede Kamer over de berichtgeving dat in een project van UWV in Groningen herbeoordelingen worden uitgevoerd zonder dat er een verzekeringsarts aan te pas zou komen. Hierbij bood u aan de kamer het rapport van de Accountantsdienst van UWV aan alsmede de bestuurlijke reactie van UWV hierop.

Namens alle beroepsverenigingen voor verzekeringsartsen in Nederland komen wij op voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening en de positie van verzekeringsartsen in deze. Wij menen dat de werkwijze in Groningen niet alleen in strijd is met wet- en regelgeving waarbij de kwaliteit van de beoordelingen van cliënten in het geding is, maar kennelijk ook geleid heeft tot onrechtmatige uitkeringen, en daarmee misbruik van publieke middelen. Dit laatste is fors gezien het toekenningspercentage van 78%. Om dit te adstrueren gaan wij hieronder puntsgewijs in op de onderwerpen in uw brief aan de kamer waarbij wij, waar nodig, ook putten uit het rapport van de accountantsdienst en de bestuurlijke reactie van UWV.

Alhoewel het schokkend blijft, is het wel goed om te lezen in het rapport van de Accountantsdienst van UWV dat de in Groningen toegepaste werkwijze in operationele en juridische zin niet juist was. Hieraan toegevoegd zou kunnen worden dat het ook in moreel-ethische zin niet juist was, immers de centrale vraag bij deze 'herbeoordelingsoperatie' was niet "doen we recht aan cliënt en maatschappij", maar "hoe kunnen we dossiers zo snel mogelijk afhandelen" en liefst ook op papier. Hierbij was een van de sjablonen erop gericht om tot een 'IVA oordeel' te komen en de andere om cliënten op te roepen voor een spreekuur. Dit terwijl het hier juist een groep cliënten betreft die vaak al veel eerder gezien had moeten worden. Deze cliënten werden immers in de periode 2006-2010 op medische gronden tijdelijk volledig arbeidsongeschikt bevonden en zijn daarna (bijna) nooit meer beoordeeld. Het betekent dat cliënten die tijdelijk arbeidsongeschikt waren blijvend een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvingen zonder dat was vastgesteld dat die cliënten nog steeds arbeidsongeschikt waren. Voor alle duidelijkheid: dit is dus wezenlijk iets anders dan concluderen dat deze cliënten sindsdien volledig arbeidsongeschikt zijn, zoals UWV doet in haar bestuurlijke reactie. En dan werd bij deze (papieren) beoordelingen in veruit de meeste gevallen enkel en alleen gevaren op een herbeoordelvragenlijst zoals door cliënten zelf ingevuld. Bronnen als anamnese, lichamelijk onderzoek, informatie uit de curatieve sector werden niet meegewogen. Dit lijkt in de verste verte niet op hoe vanuit een professioneel (verzekeringsgeneeskundig) oogpunt deze cliënten hadden dienen te worden beoordeeld, waarbij een belangrijk aspect ook is om te toetsen of alle informatiebronnen congruent met elkaar zijn. Hiermee is de gehele uitkomst van dit project volstrekt onbetrouwbaar geworden. Ook het feit dat maar liefst 78,6 procent van de cliënten een IVA-uitkering krijgt is veelzeggend (ook voor deze onbetrouwbaarheid), immers bij reguliere herbeoordelingen ligt dit rond de 20 procent, ofwel bijna een factor 4 lager!

U schrijft in uw brief aan de kamer dat op basis van een eerste onderzoek het beeld is dat er – ondanks de gehanteerde werkwijze – inhoudelijk juiste beslissingen over de IVA-rechten zijn genomen. Hier valt onzes inziens veel op af te dingen:

- Zoals hierboven ook uiteengezet is het volstrekt ongeloofwaardig dat een zo'n grote groep daadwerkelijk 'duurzaam volledig arbeidsongeschikt' is op medische gronden.
- Wat is uiteindelijk nog een inhoudelijk juiste beslissing als deze procedureel en juridisch zo slecht tot stand is gekomen en waar een flink aantal informatiebronnen waar het oordeel op gebaseerd dient te worden, volledig ontbraken.
- Vastgesteld werd in het rapport bijvoorbeeld dat sociaal medisch verpleegkundigen zelfstandig diagnoses hebben gesteld en oordelen hebben gevormd inzake belastbaarheid c.q. weging van relevante feiten, waartoe ze niet zijn bevoegd en evenmin competent.
- De werkwijze die is gehanteerd bij de steekproef van 100 is verder volstrekt niet transparant en wijkt ook af van wat gebruikelijk is bij toetsing van dossiers; zo is i.p.v. een interne auditor UWV (verzekeringsarts) nu gekozen voor een 'onafhankelijke' verzekeringsarts. Op zich een valide optie, echter in dat geval zal zorgvuldig omschreven moeten worden aan welke eisen deze verzekeringsarts moet voldoen.
- De werkwijze van de steekproef vormt nota bene geen onderdeel van het rapport dat is bijgevoegd maar wordt enkel genoemd in de bestuurlijke reactie van het UWV. Enkele voor de hand liggende vragen voor ons bij de nu gevolgde werkwijze van de steekproef zijn:
 - Wat waren de criteria waarmee werd beoordeeld of het een rechtmatige beslissing was?
 - Hadden deze beoordelingen niet door meerdere onafhankelijke beoordelaars dienen plaats te vinden (2-3)?

-Hadden deze beoordelingen niet onafhankelijk van de eerste beoordelaars dienen plaats te vinden, die nu nota bene nog eerst hun oordeel mochten toelichten. Methodologisch valt veel af te dingen op hoe deze steekproef heeft plaatsgevonden.

U geeft aan dat het bestaande systeem van professionele afstemming zal worden aangepast door UWV. Dit suggereert dat de oorzaak van de werkwijze in Groningen hierin was gelegen. Dit verbaast ons ten zeerste.

-Binnen UWV is gekozen voor de governance structuur van integrale verantwoordelijkheid van het management, waarbij de professionele lijn (slechts) adviserend is. De districtsmanager hoeft door de werkwijze niks voor te leggen aan de professionele lijn. De districtsmanager heeft bij deze casus de volledige professionele verantwoordelijkheid voor de werkwijze op zich genomen, waarbij hij t.a.v. taakdelegatie en het IVA-oordeel duidelijk tekort is geschoten. Ook de manager van het ondersteuningsteam zou hiervoor verantwoordelijk gehouden moeten worden. Aangenomen kan worden dat één of meerdere managers van deze werkwijze geweten moet hebben en zelfs opdracht hiertoe moet hebben gegeven. Het is jammer maar ook opmerkelijk dat het audit rapport hier geen helderheid over geeft.

- In aanvulling daarop worden er dus kansen tot afstemming gemist met de professionele lijn in Groningen. In het rapport valt na te lezen dat de districtsmanager geen aanleiding zag om de werkwijze voor te leggen aan de landelijk adviseur verzekeringsarts. Nergens valt na te lezen dat de professionele lijn vervolgens wel over de hoge productie, die slechts in een beperkte periode heeft plaatsgevonden, is geïnformeerd.

Wij zien de problematische werkwijze in Groningen dus vooral als een uitwas van de governance structuur binnen UWV, die niet gericht is op inhoud (bevorderen participatie van cliënten) maar processen (afhandelen claimbeoordelingen), een gebruikelijke focus van managers, die helaas sterk in deze organisatie is verankerd.

U geeft tenslotte een uiteenzetting over waarom taakdelegatie voor u en het UWV belangrijk is. Deze onderschrijven wij ook en vinden het ook voor verzekeringsartsen van grote waarde, mits goed uitgevoerd, wat hier overduidelijk niet het geval was. Verder zou het UWV hebben geverifieerd dat op andere kantoren in de overige districten op de juiste manier gewerkt wordt op basis van het professioneel en juridisch kader van taakdelegatie. Wij kunnen dit niet zonder meer bevestigen.

Onze belangrijkste en grootste zorg blijft echter het feit dat nu veel mensen onterecht met betrekking tot hun verdere (arbeidzame) leven aan de kant zijn gezet, met alle negatieve gevolgen van dien. Dit heeft de maatschappij nu reeds vele (honderden) miljoenen gekost en zal naar de toekomst ook nog eens vele (honderden) miljoenen gaan kosten als er niets gebeurt. Ook voor private verzekeringen, waarvan sommige UWV-volgend zijn, heeft dit grote maatschappelijke en financiële consequenties waardoor bijvoorbeeld de toegankelijkheid van deze verzekeringen in het geding zou kunnen komen.

Wij vinden het verontrustend dat wij vanuit onze positie niet kunnen bevestigen dat u door de Raad van Bestuur van het UWV volledig en juist bent geïnformeerd waardoor wij vrezen dat u vervolgens niet in staat bent geweest de Tweede Kamer volledig en juist te informeren.

Wij zouden u willen adviseren een volledig onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren en de beroepsverenigingen daarbij te betrekken. Uiteraard zijn wij bereid om over de inhoud van deze brief nader met u in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,

Bestuur GAV

Drs. M. Tolsma, voorzitter

Bestuur NOVAG

Drs. W. van Pelt, voorzitter

Bestuur NVVG

Dr. R. Kok, voorzitter

Cc:

- Voorzitter Tweede Kamer, mevr. K. Arib
- Griffier Tweede Kamer, mevr. S. Roos
- Griffier Vaste Kamercommissie SZW, dhr. M. Esmeijer
- Raad van Bestuur UWV, t.a.v. voorzitter dhr. F. Paling
- Directie SMZ t.a.v. dhr. R. Broeders
- NVAB, t.a.v. voorzitter dhr. G. Beens
- NVVA, t.a.v. voorzitter mevr. M. Klompé